

तृतीय वर्ष कला (T. Y. B. A.)

नियमित अभ्यासक्रम

पहिले सत्र

विषयाचे नाव

भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : प्रवासवर्णन [CC – 1 E (3)]

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. मुद्रित माध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये आत्मसात करणे.
२. प्रवासवर्णन या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, प्रेरणा, प्रयोजने, वैशिष्ट्ये आणि वाटचाल समजून घेणे.
३. नेमलेल्या प्रवासवर्णनाचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.

घटक		तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	अ	मुद्रित माध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये : १ वृत्तलेख : स्वरूप व वैशिष्ट्ये २ अग्रलेख : स्वरूप व वैशिष्ट्ये ३ सदर लेखन : स्वरूप व वैशिष्ट्ये ४ परीक्षण : स्वरूप व वैशिष्ट्ये	१	१५
	ब	प्रवासवर्णन साहित्यप्रकार : स्वरूप, प्रेरणा, प्रयोजने, वाटचाल आणि वैशिष्ट्ये		
२		अभ्यासपुस्तक तीन मुलांचे चार दिवस आदर्श पाटील, विकास वाळके, श्रीकृष्ण शेळके साधना प्रकाशन, पुणे	२	३०

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य अध्यापन आणि प्रकार, संपादक श्री. पु. भागवत आणि इतर
२. मराठी प्रवासवर्णनांची वाटचाल, डॉ. नीला पांढरे
३. मराठी वाङ्मय इतिहास, खंड ४, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
४. मराठी वाङ्मय इतिहास, खंड ७, भाग १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
५. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड १ आणि २, अ. ना. देशपांडे
६. प्रवासवर्णन एक वाङ्मयप्रकार, वसंत सावंत
७. प्रदक्षिणा खंड २, वि. ह. कुलकर्णी
८. अग्रलेख, गोविंद तळवलकर, प्रेस्टीज प्रकाशन, पुणे.
९. मुद्रित माध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये : पुस्तक पहिले व दुसरे, य. च. म. मु. वि. नाशिक
१०. आधुनिक मराठी वाङ्मय : स्वरूप, आकलन आणि आस्वाद, सांगळे संदीप
११. <https://shabdakosh.marathi.gov.in/ananya-glossary>
१२. <https://shabdakosh.marathi.gov.in/>

दुसरे सत्र
विषयाचे नाव

भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : कविता [CC – 1 F (3)]

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

१. मराठी साहित्य, भाषिक कौशल्यविकास आणि शासनव्यवहार यांची माहिती घेणे.
२. कविता या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, वाटचाल, प्रेरणा, प्रवृत्ती आणि वैशिष्ट्ये, समजून घेणे.
३. नेमलेल्या अभ्यासपुस्तकातील निवडक कवितांचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.
४. कविता या साहित्यप्रकारातील विविध आविष्कार व भाषा रूपांची अभ्यासपुस्तकातील कवितांच्या आधारे ओळख करून घेणे.

घटक		तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	अ	मराठी साहित्य, भाषिक कौशल्यविकास आणि शासनव्यवहार १ राज्यघटनेतील भाषाविषयक तरतुदी २ मराठी राजभाषा अधिनियम ३ मराठीविषयक कार्य करणाऱ्या शासकीय संस्थांचा परिचय	१	१५
	ब	कविता : स्वरूप, वाटचाल, प्रेरणा आणि वैशिष्ट्ये		
२		संपादित अभ्यासपुस्तक रूप : कवितेचे संस्कृती प्रकाशन, पुणे	२	३०

संदर्भ ग्रंथ :

१. साहित्य अध्यापन आणि प्रकार, संपादक श्री. पु. भागवत आणि इतर
२. कवितेचा रूपशोध, म.सु. पाटील, शब्दालय प्रकाशन, पुणे.
३. कविता आणि प्रतिमा, सुधीर रसाळ, मौज प्रकाशन, मुंबई.
४. परंपरा आणि नवता, गो.वि.करंदीकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
५. सुहृदगाथा, प्रस्तावना, गंगाधर पाटील
६. विद्रोही कविता, संपादक, केशव मेश्राम, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
७. निळी पहाट, रा.ग.जाधव
८. साहित्य आणि अस्तित्वभान, दि.पु.चित्रे, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.
९. टीकास्वयंवर, भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद.
१०. दलित कविता व दलित साहित्याचे सौंदर्यशास्त्र, म.सु.पाटील, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
११. काव्यार्थ चिंतन, जी.एस.शिवरुद्रप्पा, साहित्य अकादमी
१२. कवितेचा शोध, वसंत पाटणकर, मौज प्रकाशन, मुंबई
१३. सौंदर्य आणि साहित्य, बा.सी.मर्ढेकर
१४. वाङ्मयप्रकार संकल्पना व स्वरूप, संपादक, आनंद वास्कर

१५. कविता संदर्भ आणि दृष्टिकोन, आशुतोष पाटील, अक्षर वाडमय प्रकाशन, पुणे
१६. कामगार कवितेतील सामाजिक जाणिवा, डॉ.दिलीप पवार,सुगावा प्रकाशन, पुणे
१७. मराठी वाङ्मयाची वाटचाल: स्वरूप व संकल्पना, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.
१८. कवितेचं अंतःस्वर, देवानंद सोनटक्के
१९. नव जग, नवी कविता, विश्राम गुप्ते ,संस्कृती प्रकाशन, पुणे
२०. <https://shabdakosh.marathi.gov.in/ananya-glossary>
२१. <https://shabdakosh.marathi.gov.in/>
२२. <https://director.marathi.gov.in/>
२३. <https://sahitya.marathi.gov.in/>
२४. <https://rmvs.marathi.gov.in/>
२५. <https://vishwakosh.marathi.gov.in/>
२६. <http://sahitya-akademi.gov.in/>

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

- भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : प्रवासवर्णन [CC – 1 E (3)] (सत्र १)
- भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : कविता [CC – 1 F (3)] (सत्र २)

विद्यापीठ सत्र परीक्षा		
वेळ : ३ तास	घटकनिहाय प्रश्न तपशील	गुण : ७०
प्रश्न क्रमांक		गुण
प्रश्न १ ला	५ पैकी ३ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांपर्यंत लिहा. (घटक १ व २)	१५
प्रश्न २ रा	३ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २०० शब्दांपर्यंत लिहा. (घटक १)	२०
प्रश्न ३ रा	३ पैकी २ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २०० शब्दांपर्यंत लिहा. (घटक २)	२०
प्रश्न ४ था	२ पैकी १ प्रश्नाचे उत्तर ३०० शब्दांपर्यंत लिहा. (घटक २)	१५
सत्र परीक्षा एकूण गुण		७०
अंतर्गत मूल्यमापन		
(घटक १)		
अभ्यासेतर-अभ्यासपूरक उपक्रम : महाविद्यालयातील विविध उपक्रमातील सहभाग / साहित्यविषयक विशेष योगदान / अभ्याससहल / क्षेत्रभेट / अहवाल लेखन / प्रकल्प कार्य / सादरीकरण / स्वाध्याय / चर्चासत्र / गटचर्चा / अभिवाचन (यापैकी कोणतेही एक)		१०
चाचणी (घटक २)		२०
सत्र परीक्षा आणि अंतर्गत मूल्यमापन एकूण गुण		१००
विशेष सूचना :		
<ul style="list-style-type: none"> ● अंतर्गत मूल्यमापनाचे नियोजन महाविद्यालयाने करावे. ● विद्यार्थ्यांचे अंतर्गत मूल्यमापनविषयक लेखन / तपशील विद्यापीठाच्या निर्देशानुसार, विहित कालावधीपर्यंत महाविद्यालयाकडे जमा असणे आवश्यक आहे. ● विद्यापीठाच्या निर्देशानुसार विहित मुदतीत गुण विद्यापीठाकडे पाठवावे. 		